

I. PHÒNG TRỪ RẦY NẤU TRUYỀN BỆNH VÀNG LÙN, LÙN XOẢN LÁ

1 Đặc điểm gây hại

a. Gây hại trực tiếp: Rầy nâu chích hút nhựa cây lúa, khi mật số cao gây ra hiện tượng cháy rầy.

Hình 1. Ruộng lúa bị cháy rầy

b. Gây hại gián tiếp: Rầy nâu là môi giới truyền vi-rút gây bệnh vàng lùn, lùn xoản lá (VL, LXL) cho cây lúa.

2 Đặc điểm truyền bệnh vàng lùn, lùn xoản lá của rầy nâu

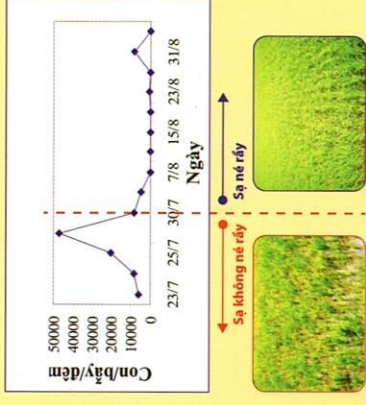

Hình 2. Sơ đồ truyền bệnh VL, LXL của rầy nâu

- ♦ Rầy nâu nhiễm vi-rút VL, LXL khi chích hút vào cây lúa bị bệnh.
- ♦ Thời gian ủ bệnh trong cơ thể rầy nâu đối với vi-rút VL, LXL là 6 - 10 ngày.
- ♦ Rầy nâu truyền vi-rút VL, LXL cho cây khỏe trong thời gian 5 phút đến 1 giờ.
- ♦ Thời gian ủ bệnh trong cây lúa của vi-rút VL, LXL là 19 - 24 ngày.

3 Các biện pháp phòng trừ rầy nâu truyền bệnh vàng lùn, lùn xoản lá

- ♦ Không gieo cấy lúa liên tục, bảo đảm thời gian cách ly giữa hai vụ lúa ít nhất 20 - 30 ngày.
- ♦ Gieo sạ đồng loạt, tập trung né rầy theo khuyến cáo của cơ quan chuyên môn hoặc thực hiện kỹ thuật ôm nước; mật độ sạ tốt nhất là từ 80 - 100 kg/ha.

Hình 3. Xác định thời gian gieo sạ né rầy

Đối với lúa cấy, áp dụng kỹ thuật gieo mạ mùa. Nếu phát hiện bệnh VL, LXL phải tiến hành tiêu hủy toàn bộ ruộng mạ.

- ♦ Sử dụng giống lúa xác nhận, chống chịu rầy nâu và bệnh VL, LXL.
- ♦ Không bón thừa phân đạm; tăng lượng phân lân, phân kali và silic để tăng sức chống chịu của cây lúa.
- ♦ Sau sạ, cấy không phun/xịt thuốc trừ rầy nâu di trú; chỉ phun thuốc khi rầy nâu nở rộ ở tuổi 1 - 3 với mật độ trên 2.000 con/m² theo nguyên tắc 4 đúng.

II. PHÒNG TRỪ BỆNH VÀNG LÙN, LÙN XOẢN LÁ

1 Triệu chứng bệnh lùn lúa cỏ

Hình 4. Triệu chứng bệnh lùn lúa cỏ

- ♦ Bụi lúa lùn, cho ra nhiều đảnh (tép), mọc thẳng, có dạng giống như bụi cỏ.
- ♦ Lá ngắn, hẹp, màu xanh vàng hoặc vàng cam.
- ♦ Lá non có nhiều đốm gỉ sắt hoặc màu vàng đỏ.

2 Triệu chứng bệnh lùn xoắn lá

Hình 5. Triệu chứng bệnh lùn xoắn lá

- Cây bị lùn, màu lá xanh đậm.
- Chóp lá bị biến dạng, xoắn tít lại.
- Rìa lá bị rách và gợn sóng, dọc theo gân lá có bướu.
- Lúa không trổ được, hạt lép.

3 Triệu chứng bệnh vàng lùn

- Màu sắc của lá cây lúa bị bệnh:
- Lá lúa từ xanh nhạt → Vàng nhạt → Vàng cam → Vàng khô.
- Lá lúa có khuyhnh hướng xòe ngang.
- Giảm chiều cao và số danh (tép) của bụi lúa.
- Ruộng lúa ngã màu vàng, chiều cao cây không đồng đều.

Hình 6. Triệu chứng bệnh vàng lùn

4 Phòng trừ bệnh vàng lùn, lùn xoắn lá

- Bệnh VL, LXL do vi-rút gây ra và chưa có thuốc đặc trị vì vậy phải áp dụng các biện pháp phòng bệnh sau:
- Áp dụng các biện pháp kỹ thuật như: 3 giảm 3 tăng, 1 phải 5 giảm, công nghệ sinh thái, IPM,... để cây lúa khỏe, tăng sức đề kháng ngay từ giai đoạn mạ.
- Thực hiện triệt để và đồng bộ các biện pháp phòng trừ rầy nâu như đã nêu trên.

- Biện pháp trừ bệnh hiệu quả nhất là tiêu hủy nguồn bệnh trên đồng ruộng, cụ thể như sau:

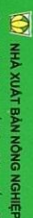
Giai đoạn lúa trước 30 ngày tuổi:

- Nếu trong ruộng xuất hiện danh (tép) bị bệnh thì phải tiến hành nhổ tiêu hủy ngay những danh (tép) bị bệnh.
- Nếu trong ruộng có **trên 30%** số danh (tép) lúa bị bệnh thì phải tiêu hủy ngay cả ruộng lúa bằng cách cây vùi; trước khi cây vùi phải phun/xịt thuốc trừ rầy nâu.

Giai đoạn lúa sau 30 ngày tuổi:

- Nếu trong ruộng xuất hiện danh (tép) bị bệnh thì phải tiến hành nhổ tiêu hủy ngay những danh (tép) bị bệnh.
- Nếu ruộng lúa bị nhiễm bệnh nặng, ảnh hưởng nghiêm trọng đến năng suất thì phải phun/xịt thuốc trừ rầy nâu và cây vùi tiêu hủy toàn bộ ruộng.

Sau khi cây vùi tiêu hủy ruộng lúa bị bệnh, nông dân chỉ được gieo cấy lại lúa theo lịch thời vụ do cơ quan chuyên môn và chính quyền địa phương qui định.

CHU ĐỀ NHẬN XÉT VÀ ĐÁNH GIÁ: TS. Lê Lan

Địa chỉ: Phòng Thanh Thủy - Tỉnh ủy - Vũ Hà Yên

In 20.000 bản, khổ A4 tại Xưởng in NXB Nông nghiệp, Địa chỉ: Số 6, ng. 167, Phường Mai, Đình Đa, Hà Nội

Đăng ký KHXH số 3830-2019/CX/HPT-20/AN do Cục Xuất bản, in và Phát hành cấp ngày 25/10/2018

Quyết định XH số 54/CD-UBND do Nhà xuất bản Nông nghiệp cấp ngày 26/10/2018. In xong và nộp lưu chiểu quý IV/2018.

63 - 630
NN - 2018 - 3.204 - 18

7 978604 003266

BỘ NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

**BIỆN PHÁP KỸ THUẬT
PHÒNG TRỪ RẦY NÂU,
BỆNH VÀNG LÙN,
LÙN XOẸN LÁ HẠI LÚA**

CỤC BẢO VỆ THỰC VẬT

Số 149 Hồ Đắc Di, Đống Đa, TP. Hà Nội

(024) 3851 8197

(024) 35 330 043

pbv@bvvt@mard.gov.vn

TRUNG TÂM KHUYẾN NÔNG QUỐC GIA

Số 16 Thụy Khuê, Tây Hồ, Hà Nội

(024) 37 715 294 - (024) 37 282 485

(024) 37 282 487

www.khuyennong.gov.vn